

ŠIAULIŲ RAJONO DUBYSOS AUKŠTUPIO MOKYKLA
SMURTO IR PARYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS
APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos (toliau – Mokykla) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) parengtas vadovaujantis:
  - 1.1. „Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190;
  - 1.2. Švietimo įstatymo Nr. I-1489 1, 2, 19, 23, 43, 47, 49, 56, 58, 59 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹, 23², straipsniais, patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausybės 2016 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. XII-2685.
2. Tvarkoje nustatomos prevencinės ir intervencinės priemonės, reikalingos saugiai nuo smurto ir patyčių aplinkai užtikrinti Mokykloje.
3. Pagrindinės sąvokos naudojamos tvarkoje:
  - 3.1. **prevencija** – tai priemonės ir būdai, kurias siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba galimų problemų nustatymą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą;
  - 3.2. **intervencija** – direktoriaus, pavaduotojos, skyrių vedėjų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma;
  - 3.3. **patyčios** – psichologinę ir fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją, orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą.

II. REAGAVIMAS Į SMURTĄ IR PATYČIAS PROCEDŪROS

4. Mokykloje visi darbuotojai privalo reaguoti į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių.
5. Mokyklos bendruomenės narių veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:
  - 5.1. Mokinio veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:
    - 5.1.1. mokiniai įtaręs, pastebėjęs smurtą ir patyčias nedelsiant praneša klasės auklėtojui arba socialiniam pedagogui. Jei jų neranda informaciją apie pastebėtą smurtą ir patyčias palieka raštinėje užpildydamas įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1);
    - 5.1.2. jei mokinys pastebį smurtą ir patyčias pertraukų metu nedelsiant informuoja apie tai budintį mokytoją. Jei jų neranda informaciją apie pastebėtą smurtą ir patyčias palieka raštinėje užpildydamas įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1);
    - 5.1.3. patyręs smurtą mokinys apie tai nedelsiant informuoja Mokyklos direktorių atvykęs į raštinę ir užpildęs įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1). Jei mokinys dėl pateisinamų priežasčių negali to padaryti, tai apie įvykį informuoja Mokyklos direktorių pirmąją po patirto smurto, atvykimo į Mokyklą dieną.

5.1.4. patyręs smurtą mokinys ir negalintis iškart informuoja apie įvykį gali informuoti el. diene pasišūsdamas el. ūinutę Mokyklos direktoriui arba klasės auklėtojui.

5.1.5. patyręs patyčias mokinys nedelsiant apie tai informuoja klasės auklėtoją ūodūiu arba el. dienyne pasišūsdamas jam el. ūinutę. Jei dël objektyvių prieūasčių mokinys to negali padaryti iškart, tai apie įvykį informuoja klasės auklėtoją pirmąją po patirtų patyčių, atvykimo į Mokyklą dieną. Nebūnat klasės auklėtojui mokinys atvyksta į raūtinę ir apie patyčias užpildo įvykio fiksavimo formą (priedas Nr. 1).

5.2. Mokytojo, ūvietimo pagalbos specialistų veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:

5.2.1. mokytojas, ūvietimo pagalbos specialistai įtarę, pastebėję patyčias tarp mokinių nedelsiant jas sustabdo ir informuoja klasės auklėtoją apie patyčių atvejį el. ūinute arba raūtu (priedas Nr.1);

5.2.2. mokytojas, ūvietimo pagalbos specialistai pastebėję smurtą tarp mokinių iškart jį sustabdo ir jei yra galimybę jo dalyvius nuveda pas direktorių. Jei smurto įvykyje dalyvavę mokinai nevykdo mokytojo reikalavimų, tada apie įvykį nedelsiant praneūama raūtu (priedas Nr.1);

5.2.3. mokytojai, ūvietimo pagalbos specialistai patyrę smurtą ar patyčias apie tai informuoja direktorių el. ūinute arba raūtu (priedas Nr. 2). Apie patirtas patyčias arba smurtą informuoti nedelsiant, jei dël objektyvių prieūasčių to padaryti negalima, tai reikia padaryti pirmąją po patirtų patyčių arba smurto atvykimo į Mokyklą dieną.

5.3. Mokyklos darbuotojo veiksmai įtarus, pastebėjus ar patyrus smurtą ir patyčias:

5.3.1. darbuotojas įtarę, pastebėję patyčias tarp mokinių informuoja direktorių apie patyčių atvejį el. ūinute arba raūtu (priedas Nr.1);

5.3.2. darbuotojai pastebėję smurtą tarp mokinių iškart jį sustabdo ir jei yra galimybę jo dalyvius nuveda pas direktorių. Jei smurto įvykyje dalyvavę mokinai nevykdo mokytojo reikalavimų, tada apie įvykį nedelsiant praneūama raūtu (priedas Nr.1);

5.3.3. darbuotojai patyrę smurtą ar patyčias apie tai informuoja direktorių el. ūinute arba raūtu (priedas Nr.2). Apie patirtas patyčias arba smurtą informuoti nedelsiant, jei dël objektyvių prieūasčių to padaryti negalima, tai reikia padaryti pirmąją po patirtų patyčių arba smurto atvykimo į Mokyklą dieną.

6. Mokyklos bendruomenės narių veiksmai gavus informaciją apie pastebėtą ar patirtą smurtą:

6.1. Klasės auklėtojo veiksmai gavus informaciją apie pastebėtą ar patirtas patyčias:

6.1.1. klasės auklėtojas gavęū ūodinę, raūytinę informaciją apie įtartą, pastebėtas patyčias tarp jo ugdytinių vykdo ūiuos veiksnius:

6.1.1.1. vykdo įtartų ar pastebėtų patyčių atvejų tyrimą;

6.1.1.2. informuoja įtartų ar pastebėtų patyčių įvykyje dalyvavusių mokinių tėvus;

6.1.1.3. užfiksuoja el. dienyne apie įtartų ar pastebėtų patyčių atvejus;

6.1.1.4. numato priemones, kurias planuoja taikyti klasei ir patyčių atvejyje dalyvavusiems mokiniams, siekiant išvengti panaūių įvykių;

6.1.1.5. visi veiksmai, nurodyti 6.1.1.1 – 6.1.1.4. punktuose, turi būti atlikti 5 darbo dienu laikotarpyje.

6.1.2. klasės auklėtojas gavęū ūodinę, raūytinę informaciją apie pastebėtą smurto tarp jo ugdytinių atveją, vykdo ūiuos veiksnius:

6.1.2.1. nedelsiant informuoja direktorių el. ūinute arba raūtu (priedas Nr.1);

6.1.2.2. dalyvauja smurto atvejo tyrimo procese;

- 6.1.2.3. direktoriaus įpareigotas informuoja tėvus, mokinių kurie dalyvavo smurto atvejuje;
- 6.1.2.4. ne vėliau, kaip penkių dienų laikotarpyje, parengia priemonių planą, kurios siekia taikyti siekiant išvengti panašių įvykių;
- 6.2. Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, darbuotojų veiksmai gavus informaciją apie įtariamą, pastebėtas patyčias ar smurtą.
  - 6.2.1. mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, darbuotojai gavę informaciją apie įtariamą, pastebėtas patyčias ar smurtą nedelsiant el. žinute, raštu (priedas Nr.1) informuoja direktorių;
  - 6.2.2. mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, darbuotojai informavę apie įtariamą, pastebėtas patyčias ar smurtą dalyvauja jų tyrimo procese.
- 6.3. Mokyklos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie įtartą, pastebėtas ar patirtas patyčias ir smurtą:
  - 6.3.1. Mokyklos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie įtartą, pastebėtas ar patirtas patyčias tarp mokinių:
    - 6.3.1.1. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, vykdo patyčių įvykio tyrimą;
    - 6.3.1.2. skiria nuobaudas patyčių organizatoriams;
    - 6.3.1.3. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pats arba įpareigoja klasės auklėtoją, socialinį pedagogą informuoti mokinių, kurie dalyvavo patyčių atvejuje, tėvus;
    - 6.3.1.4. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją inicijuoti priemonių plano, darbui su patyčių atvejuje dalyvavusiais mokiniais, parengimą ir įpareigoja atlikti jo vykdymo priežiūrą. Priemonių planą parengti neilgiau kaip penkias darbo dienas;
    - 6.3.1.5. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją fiksuoti patyčių atvejus ir kas mėnesį pateikti patyčių dinamikos analizę (priedas Nr. 3).
  - 6.3.2. Mokyklos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie smurtavimo atvejus arba kai smurtą patiria mokiniai:
    - 6.3.2.1. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, vykdo smurtavimo arba patirto smurto atvejo tyrimą;
    - 6.3.2.2. įvertinęs padėtį, nedelsiant, organizuoja medicininės pagalbos suteikimą smurtautojui ar smurtą patyrusiam mokiniui;
    - 6.3.2.3. įvertinęs smurto laipsnį, nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, dėl smurto atvejo tyrimo gali kreiptis į policiją;
    - 6.3.2.4. skiria nuobaudas smurtautojams;
    - 6.3.2.5. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pats arba įpareigoja klasės auklėtoją, socialinį pedagogą informuoti mokinių, kurie dalyvavo smurtavo atvejuje, patyrė smurtą tėvus;
    - 6.3.2.6. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, informuoja Šiaulių raj. vaiko teisių apsaugos tarnybą;
    - 6.3.2.7. nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, kreipiasi į Šiaulių raj. Švietimo pagalbos tarnybą dėl psichologinės pagalbos suteikimo smurtautojams ir smurtą patyrusiems mokiniams. Ir apie psichologinės pagalbos suteikimo informuoja tėvus;
    - 6.3.2.8. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją inicijuoti priemonių plano, darbui su smurto atvejuje dalyvavusiais mokiniais, parengimą. Įpareigoja atlikti plano vykdymo priežiūrą. Priemonių planą parengti neilgiau kaip penkias darbo dienas;
    - 6.3.2.9. įpareigoja neformaliojo ugdymo skyriaus vedėją fiksuoti smurto atvejus ir kas mėnesį pateikti smurto dinamikos analizę (priedas Nr.3).

- 6.3.2. Mokyklos direktoriaus veiksmai gavus informaciją apie smurtavimo arba darbuotojų patiriamą smurtą:
- 6.3.2.1. nedelsiant, bet ne vėlai kaip kitą darbo dieną, vykdo smurtavimo arba patirto smurto atvejo tyrimą;
  - 6.3.2.2. įvertinęs padėtį, nedelsiant, organizuoja medicininės pagalbos suteikimą smurtautojui ar smurtą patyrusiam asmeniui;
  - 6.3.2.3. skiria nuobaudas smurtautojams;
  - 6.3.2.4. nedelsiant, bet ne vėlai kaip kitą darbo dieną, kreipiasi į Šiaulių raj. Švietimo pagalbos tarnybą dėl psichologinės pagalbos suteikimo smurtavusiems ir smurtą patyrusiems darbuotojams. Ir apie psichologinės pagalbos suteikimo informuoja darbuotojus;
  - 6.3.2.5. įvertinęs smurto laipsnį, nedelsiant, bet ne vėlai kaip kitą darbo dieną, dėl smurto atvejo tyrimo gali kreiptis į policiją;
  - 6.3.2.6. įpareigoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui inicijuoti priemonių plano, darbui su smurto atvejuje dalyvavusiais darbuotojais, parengimą. Įpareigoja atlikti plano vykdymo priežiūrą. Priemonių planą parengti neilgiau kaip penkias darbo dienas;
  - 6.3.2.7. įpareigoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui fiksuoti smurto atvejus ir kas mėnesį pateikti smurto dinamikos analizę (priedas Nr.3).

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 7. Mokyklos bendruomenės pasirašytinai supažindinami su nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka.
  - 8. Nerečiau kaip kartą per mokslo metus Mokyklos organizuojamas tyrimas dėl patyčių ir smurto atvejų. Su tyrimo duomenimis supažindinama visa Mokyklos bendruomenė.
  - 9. Pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.
  - 10. Mokyklos administracija, klasių auklėtojai, švietimo pagalbos pedagogai sistemingai vykdo tėvų konsultavimą ir informavimą patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Mokykloje kūrimo klausimais.
  - 11. Mokyklos kuriama mokymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo Mokyklos bendruomenei jausmai.
-

Pranešimas apie įtartą, pastebėtą ar patirtą patyčias ir smurtą

Data	Vieta	Įvykio lygmuo (pabraukti)	Įvykis (pabraukti)	Kaltininkų vardai, pavardės, klasės	Nukentėjusiųjų vardai, pavardės, klasės
		Įtartas Pastebėtas Patirtas	Patyčios Smurtas		

.....
Informaciją pateikusio asmens vardas, pavardė, klasė arba pareigos, parašas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(pareigos)

Šiaulių r. Dubysos aukšupio
Direktoriui Vaidui Baciui

PRANEŠIMAS

DĖL PASTEBĖTO/ PATIRTO SMURTO

.....
(data)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(vardas, pavardė, parašas)

Šiaulių r. Dubysos aukštupio mokyklos
ĮTARTŲ, PASTEBĖTŲ IR PATIRTŲ PATYČIO IR SMUTO
ATVĖJŲ SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Data	Atvejo lygmuo	Atvejis	Kaltininkai	Nukentėjusieji	Taikytos priemonės	Rezultatas